

Inledning

Bakgrund och historik

Märsön utgör en attraktiv boendemiljö med närhet till Mälaren och goda vägförbindelser både norrut och söderut. Sedan en tid tillbaka pågår en förändring från fritidshusboende till permanentboende. Detta medför en ökad belastning på Mälaren då avloppslösningarna är av varierande kvalitet. Det kan dessutom vara problematiskt att ordna både vattentäkt och avlopp på en liten fastighet i ett tätbebyggt område.

I takt med att fler bosätter sig permanent ställs också andra krav på exempelvis utökade byggrätter, ökad användning av vatten- och grönområden, förbättrad vägstandard, behov av barnomsorg och annan service etc. Ett flertal av dessa frågor har redan börjat uppstå och det finns därför ett stort behov av att planlägga Märsön.

Miljö- och byggnadsnämnden beslutade 2008-04-29, § 112/08, att påbörja planarbetet för Märsön och att arbetet ska inledas med ett övergripande planprogram.

Syfte

Planarbetet syftar till att ge möjlighet för bebyggelsen på Märsön att utvecklas från fritidshusboende till permanentboende. Syftet är också att ta fram utgångspunkter inför fortsatt detaljplanering av området. Kommande detaljplaner ska ge förutsättningar för en god gestaltning av området med bevarande av områdets karaktär, hus i natur.

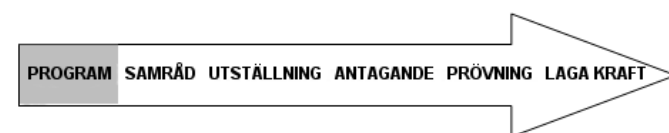

Planprocessen

En detaljplan är ett juridiskt dokument som bestämmer hur marken får användas. Plan- och

bygglagen (PBL) reglerar hur detaljplane-processen med program, plansamråd och utställning ska genomföras.

Programmet är första steget i planprocessen och anger förutsättningar för planarbetet samt uttrycker kommunens vilja och avsikter. Syftet med programmet är också att bredda kommunens beslutsunderlag med berörda synpunkter i ett tidigt skede.

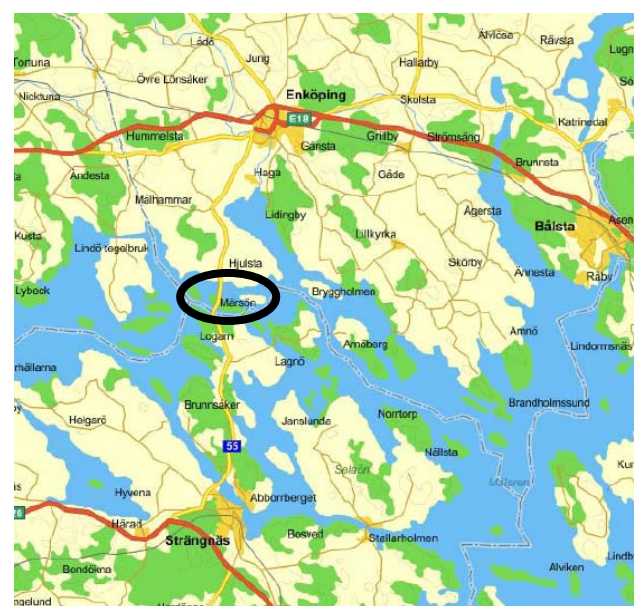
Se www.enkoping.se/planer för mer information om planprocessen.

Behovsbedömning

En behovsbedömning har gjorts för att utreda huruvida planens genomförande innebär betydande miljöpåverkan eller inte. Miljö & Stadsbyggnad, planavdelningen, bedömer att genomförandet av planförslaget inte innebär en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken. Någon separat MKB har därför inte upprättats.

Planeringsförutsättningar

Läge, areal och markägoförhållanden

Översiktskarta för Märsön. Copyright Lantmäteriet/Metria.

Programområdet ligger ca 13 km från Enköpings tätort och ca 17 km från Strängnäs tätort. Märsön är en ö som ligger i Mälaren och gränsar i söder mot Grannäsfjärden och Strängnäs kommun, i norr mot Hjulstafjärden, i väster mot Agnesund och i öster mot Oknöfjärden. Sydöstra delen av Märsön ligger i Strängnäs kommun och ingår inte i programområdet.

Programområdet omfattar ca 230 ha, vattenområden är ej inräknade, och består av ca 450 privatägda fastigheter. I området finns även samfällighetsföreningar som äger större gemensamma ytor.

Gällande planer

Enligt gällande översiktsplan (antagen 2001, aktualiserad 2006) ska fritidshusområden inom Mälaronrådet bibehålla sin karaktär, men i vissa fall kan övergång till permanentboende bedömas som lämpligt. En ny kommuntäckande översiktsplan är under framtagande.

Hela Märsön är detaljplanelagd med undantag för fastigheterna Märsön 1:3, 2:3 och 2:7. De första planerna tillkom på 1960-talet, den senaste detaljplanen vann laga kraft 2007.

Majoriteten av byggrätterna i området är anpassade till ett fritidshusboende, dvs. en huvudbyggnad på 80 kvm i ett våningsplan samt en komplementbyggnad på 30 kvm. Senare framtagna detaljplaner reglerar utformningsfrågor i mycket större utsträckning än de som togs fram på 1960-talet.

Riksintressen och strandskydd

Programområdet berörs av riksintresset för "Mälarens öar och stränder". Norr om Märsön går en farled mellan Södertälje – Västerås som klassas som riksintresse. Mälarens vattenområde är av riksintresse för yrkesfisket. Rv 55 utgör riksintresse för kommunikationer.

Strandskyddets utbredning inom området varierar. I områden med detaljplan är strandskyddet vanligtvis upphävt på land. För områden utan detaljplan gäller 300 m strandskydd, både på land och ut i vattnet. Från den 1 juli 2009 gäller ny strandskyddslagstiftning och nya regler. Vid ny planläggning återinträder automatiskt allt strandskydd som upphävts i tidigare planer. Kommunen måste därför ta ställning till om strandskyddet ska behållas eller upphävas i den nya detaljplanen, vilket i så fall kräver att särskilda dispensskäl uppfylls.

Beskrivning av området

Ön har haft fast vägförbindelse (rv 55) med fastlandet via Hjulstabron sedan 1950-talet då tidigare färjeförbindelse ersattes. På 1960-talet exploaterades stora områden för fritidsbebyggelse på de delar av ön som ligger i Enköpings kommun. Under senare år har allt fler fastigheter övergått till att bli permanentbostäder. Idag bor ca 220 personer permanent på ön.

Märsön genomkorsas av riksväg 55. Området väster om rv 55 är kuperat med mycket berg i dagen. Strax öster om rv 55 fortsätter den kuperade terrängen. Därefter kommer ett stråk tvärs över östra Märsön med lerinslag.

Till stora delar är marken närmast Mälaren obebyggd, endast ett 15-tal fastigheter har direkt vattenkontakt. Närmast vattnet finns mycket skog och endast enstaka bostadshus syns ifrån sjön.

Ca 70 % av tomterna är mellan 1500 – 2000 kvm stora. Bebyggelsen är av småskalig karaktär och består i huvudsak av mindre fritidshus i en våning som är utformade med fasader i träpanel, med undantag från enstaka hus som är uppförda i två våningar eller med annat fasadmateriäl. Östra och västra sidan har något skilda karaktärer, vilket främst beror på att den västra sidan är mer kuperad. Bebyggelsen i den södra delen av Märsön karaktäriseras av stora tomter med permanentus. Här har tidigare funnits en handelsträdgård. På nordöstra Märsön finns Märsö gård som bland annat har odlingsmark.

En inventering av ekologiska och rekreativa värden har gjorts i området. Vissa partier är branta och svårtillgängliga och man kan inte gå runt hela ön längs stranden. De värden som finns i området har markerats ut på programkartan. Inom området finns ett flertal bad- och båtplatser.

Hela området kännetecknas av en luftig struktur där naturen får ta stor plats och där majoriteten av alla fastigheter är naturtomter. På östra sidan har alla tomter minst en sida mot en allmänning. Det förekommer även på västra sidan, men inte i samma utsträckning. Överlag har minimala ingrepp gjorts i miljön och man har anpassat bebyggelsen efter platsens förhållanden.

Flera registrerade fornlämningar finns inom området.

Trafik

Rv 55 har ett trafikflöde på ca 5000 fordon/dygn, varav tunga fordon utgör ca 630 st (2006). Skyltad hastighet är 70 km/h. Vägrummet är smalt med dåliga siktförhållanden. Säkra passager över vägen samt separat gång- och cykelväg saknas. Kollektivtrafiklinje finns längs

rv 55. Hållplatser finns vid rv 55 men inte inne i området.

2001 tog dåvarande Vägverket, numera Trafikverket, fram en förstudie för rv 55 där aktuellt vägnivå ingick. Eftersom vägrummet är smalt är det svårt att bredda vägen. Att lägga vägen i ny sträckning bedöms inte heller som möjligt. På kort sikt föreslår man därför att "säkerhet ska prioriteras före framkomlighet". Detta kan ske genom sänkt hastighet, antingen genom fysiska hinder eller skyltning. För att förbättra situationen för de oskyddade trafikanterna kan en cykelbana anläggas mellan fyrvägs korsningen och kiosken/anslutningsvägen till västra Märsön.

Vägnätet inom området består främst av grusvägar, vilket bidrar till områdets karaktär. Östra Märsövägen är asfalterad. Några återvändsgator saknar vändplatser av tillräcklig dimension. Branta lutningar finns på flera håll i området.

Hälsa och säkerhet

Rv 55 är rekommenderad väg för farligt gods.

Ett par fastigheter längs rv 55 är bullerstörda. Vägen går dock ofta i skärning vilket avskärmar bullret till viss del.

Låga partier nära Mälaren, främst i söder och nordöst, ligger inom områden där viss risk för översvämning föreligger. I samband med kommande planarbete får detta studeras ytterligare.

Offentlig och kommersiell service

Inom programområdet finns ingen offentlig service. Närmaste förskola finns i Enköpings-Näs. Övrigt utbud finns i Enköping och Strängnäs. Sommartid finns ett café i norra delen av Märsön.

Teknisk försörjning

Området har enskilt vatten och avlopp. Gemensamma avloppslösningar förekommer, men vanligast är enskilda lösningar. Flera fastigheter i området har problem med dricksvattenkvalitén.

När belastningen på avloppsanläggningarna ökar till följd av ökat åretruntboende, fungerar anläggningarna dåligt och utsläppen ökar kraftigt. Detta resulterar bl.a. i att Mälarens vatten, som idag är en vattentäkt som används av nästan hela Stockholmsregionen, förorenas.

För att minska utsläppen till Mälaren föreslås en utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp för Märsön. En utbyggnad beräknas preliminärt kunna påbörjas tidigast 2016 och kommer att pågå under flera år. Avsikten är att bilda ett kommunalt VA-verksamhetsområde som hela området ansluts till successivt.

I takt med att permanentboendet ökar behöver även befintligt elnät i området förstärkas. Uppvärmning av befintlig bebyggelse sker genom enskilda lösningar, främst el och ved.

För att inte öka belastningen på befintliga vägar bör avfallshanteringen samordnas på ett par platser i området.

Konsekvenser

En utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp ger positiva miljöeffekter då utsläppen till Mälaren kan minskas.

Om större byggrätter medges finns en risk att vegetation och topografi på tomterna påverkas

på ett negativt sätt, vilket kan förändra områdets karaktär.

Boende på Märsön blir sannolikt starkt bilberoende då kollektivtrafiken för närvarande har begränsad turtäthet och avstånden till befintliga busshållplatser på rv 55 är relativt långa.

Ur ett kommunalekonomiskt perspektiv kan en permanentning av området bli dyrt eftersom det på sikt kan krävas en utbyggnad av kommunal service som t.ex. skolskjuts och hemtjänst.

Övrigt

Ekonomi

Finansiering av planarbetet sker genom att en särskild planavgift tas ut i samband med att man söker bygglov. På så sätt är det endast de som får användning av den nya detaljplanen som betalar för det.

Om kommunalt VA dras ut till Märsön blir en anslutning till det kommunala VA-verksamhetsområdet frivilligt för vatten men obligatoriskt för avlopp. Sannolikt kommer beslut om särtaxa för VA-utbyggnaden att fattas av kommunfullmäktige längre fram.

Tidplan

Programsamråd sker 2011-06-03 - 2011-08-31. Därefter sammanställs och bemöts inkomna synpunkter i en samrådsredogörelse. Denna tas upp för politiskt godkännande av kommunstyrelsen och därefter fattas beslut om att påbörja arbetet med detaljplaner i området.

Plansamråd beräknas äga rum tidigast i början av 2012, utställning sommaren 2012 och ett antagande i kommunfullmäktige 2012/2013. Tidplanen är preliminär och gäller under förutsättning att planarbetet inte försenas.

Kontaktpersoner

Har du frågor eller funderingar kan du kontakta följande personer:

Planrelaterade frågor

Åsa Rudhage 0171 – 62 52 93

asa.rudhage@enkoping.se

Utbyggnad vatten och avlopp

Carl-Rune Pettersson 0171 – 62 55 07

carl-rune.pettersson@enkoping.se